

DZIENNIK BERLIŃSKI

Adres redakcji i administracji:

BERLIN W., Schilderstrasse 52.
Telefon: Bismark 7546.

Pocztowe konto czekowe: Berlin NW 7, nr. 4203

wychodzi codziennie

(oprócz niedziel i świąt).

EKSPEDYCJA: Bytom OS. (Beuthen OS.) Kurfürstenstr. 19

Cena abonamentu na pocztę miesięcznie 1,85 mk.
Wysyłka pod opaską w Niemczech 2,75 mk. miesięcznie.
Abonament w agencjach 1,85 mk. miesięcznie.
Cena ogłoszeń w Niemczech:
— Za 1 milimetr okólnolamowy 10 fenigów. —

Rok XXXII

Sroda, 14-go marca 1928

Nr. 61

Znamienna uchwała „Verein'u für das Deutschtum im Auslande“.

W „Katoliku“ bytomskim czytamy:

Komisja główna związku znanego pod nazwą „Verein für das Deutschtum im Auslande“ odbyła w poniedziałek posiedzenie, poświęcone mniejszości niemieckiej w Południowym Tyrolu. Referat wygłoszony został przez admirała Seebolma, poczem przyjęto uchwałę, opracowaną przez byłego niemieckiego ministra spraw wewnętrznych Dr. Külza.

Uchwała potępia wynaradawiającą politykę Włoch wobec Niemców Południowego Tyrolu i domaga się dla wszystkich Niemców, mieszkających w obcych państwach, uznania i zachowania niemieckiej mowy ojczystej w domu, kościele i szkole. Uchwała domaga się tego, powiadając dosłownie, że przeciw „naród niemiecki, wierny swej dobrowoli podjętej polityce pokoju i pojednania, zawsze szanować będzie przyrodzone właściwości mniejszości narodowych, które żyła w granicach Rzeszy Niemieckiej“. Uchwała pozatem trwanie przy przyrodzonych właściwościach narodowych nazywa prawem naturalnym każdego Niemca i powiada, że mniejszościowiec niemiecki wtedy jedynie będzie lojalnym obywatelem państwa, jeżeli państwo szanować w nim będzie jego właściwości narodowe. Ochrona tych właściwości z strony państwa jest prostym nakazem ludzkości.

Późno, bo późno, były niemiecki minister spraw wewnętrznych Dr. Külz odkrył istnienie prawa naturalnego do zachowania narodowości każdego człowieka oraz zrozumiał ogólnoludzką potrzebę szanowania tej odrębności przez państwo większościowe. Cieszymy się z tego Szawła, który stał się teraz Pawłem. Szkoda tylko, że zmiana ta nie nastąpiła wtedy, gdy Dr. Külz był jeszcze ministrem. Przecież przez jego ręce przechodziły choćby nasze zasadnicze wnioski szkolne, dotychczas niezafatowane.

Oczywista, niezmiernie pięknieby było, gdyby nareszcie spełniła się obietnica, zawarta w powyższej uchwałce, że naród niemiecki „zawsze szanować będzie“ nasze przyrodzone właściwości narodowe. Nauczani jednak doświadczeniami z przeszłości, w której tyle nasłuchaliśmy się pięknych obietnic, boimy się i teraz, by przyrzeczenie przyszłego szacunku naszych właściwości narodowych nie było tylko towarem eksportowym, przeznaczonym obecnie dla — Włoch.

Faszyci przeciwko Watykanowi.

Jak wiadomo, Mussolini występuje bardzo ostro przeciwko Niemcom w Tyrolu. Nawet religii nie pozwala uczyć dzieci niemieckich w języku ojczystym. Przeciwko temu wystąpił publicznie kanclerz austriacki, ks. Seipel. Za tyrolskimi Niemcami ujęła się także gazeta katolicka w Berlinie „Germania“.

To wszystko oburza bardzo zaciętych faszystów. Sam Mussolini już się wypowiedział w sejmie włoskim, oczywiście przeciw Tyrolczykom. Obecnie w gazecie faszystowskiej „Il Regime Fascista“ zaczepiają kard. Gaspariego za to, ponieważ Watykan nie zabrał jeszcze głosu w sprawie tyrolskiej. „Chcemy wiedzieć, pisze owa gazeta, czy ks. dr. Seipel powiedział prawdę, czy też skłamał. Milczenie gazety watykańskiej nie da się pogodzić z dobrem narodu włoskiego. Różne zdania kard. Gaspariego, oświadczenia ks. Seipela i nieprotestowanie przeciwko niemu ze strony Stresemanna i Benesa, nasuwa myśl, że istnieje Katolicka Masoneria, pracująca przeciwko faszyzmowi.“

Z tego głosu widać, że nacjonalizm włoski, zwany faszyzmem, jest bezwzględny do ostatnich granic. Takim bywa każdy nacjonalizm.

Sprawozdanie „Phoebus'owe“.

Milijonowe straty dla Rzeszy. — Interesy kapitana Lohmanna. — Brak dostatecznej kontroli. — Nadużywanie pieniędzy publicznych przez 3 lata. — Zapowiedziana krytyka partii opozycyjnych.

Berlin. (WTB). Kanclerz Marx wręczył w poniedziałek członkom parlamentarnej komisji budżetowej sprawozdanie „Phoebus'owe“. Sprawozdanie będzie przedmiotem wtorkowych obrad komisji.

Jak wiadomo, sprawa „Phoebusa“, jest sprawą nieustawowo przez przedstawicieli niemieckiego ministerstwa wojny wydanych pieniędzy na różne nacjonalistyczne interesy kupieckie, na skutek których Rzesza, t. j. jej podatnicy, poszkodowani zostali na przeszło 20 milionów marek.

Sprawozdanie nosi nazwę „Sprawozdanie o rodzaju, zakresie i rozwoju t. z. przedsiębiorstw Lohmanna“. Kapitan marynarki wojennej Lohmann był właśnie tym urzędnikiem ministerstwa wojny, który nieprawem wydawaniem pieniędzy rządowych naraził Rzeszę na milionowe straty. Sprawozdanie wymienia poszczególne przedsiębiorstwa, w których kapitan Lohmann angażował pieniądze państwa. Część tych przedsiębiorstw, wśród których znajduje się także nacjonalistyczne przedsiębiorstwo filmowe „Phoebus“, zbankrutowała. Spra-

wozdanie stwierdza, że wobec strat, na jakie państwo narażone zostało, Rzesza ma prawo pociągnąć kapitana Lohmanna do odpowiedzialności, na podstawie czego zafantowano już część pensji jego. Nasuwa się tutaj pytanie, czy wogóle pensja dożywotnia Lohmanna starczy, na pokrycie choćby drobne strat milionowych. Z szczegółów, podaje sprawozdanie, że kapitan Lohmann skandaliczne interesy swoje uskuteczniał częściowo bez a częściowo z wiedzą swych przełożonych.

Partie opozycyjne zapowiedziały ostrą krytykę sprawozdania. Sprawozdanie rzuca cprawda jasne światło na niesumienną a rozrzućną gospodarkę wyższych urzędników ministerstwa wojny pieniędzmi publicznymi. Nie podaje ono jednak żadnych cyfr końcowych interesów Lohmanna, starając się całą winę zwalić na jego barki, ochraniając przytem wyższe instancje urzędnicze. Najważniejszą i najsmutniejszą rzeczą dla gospodarki tej jest to, że nadużycia powyższe działy się od 1924 r. z góra przez 3 lata, a po ich ujawnieniu minister wojny stale zaprzeczał ich istnieniu.

Dotychczasowe wyniki wyborcze do Senatu polskiego.

Warszawa. (PAT). Według dotychczasowych obliczeń rezultatów głosowania do Senatu podział mandatów zarówno okręgowych jak i z list państwowych na poszczególne listy przedstawia się jak następuje:

Lista Nr. 1 Bezpartyjny Blok Współpracy z rządem (B. B. W. R.) mand. okręgowych 39, z listy państwowej 9, razem 48.

Lista Nr. 2 P. P. S., mand. okręg 8, z listy państwowej 2, razem 10.

Lista Nr. 3 Wyzwolenie, mand. okręgowych 6, z listy państwowej 1, razem 7.

Lista Nr. 7 N. P. R., mand. okręg 2, z listy państwowej —, razem 2.

Lista Nr. 8 Sel. Rob. Prawica, mandatów okręg. 1, z listy państwowej —, razem 1.

Lista Nr. 10 Stron. Chłopskie, mand. okręg 3, z listy państwowej —, razem 3.

Lista Nr. 17 Zjednoczenie Narodowo Żydowskie w Małopolsce, mand. okręg 1, z listy państw. —, razem 1.

Lista Nr. 18 Blok Mniejszości Narodowych, mand. okręg. 17, z listy państwowej 4, razem 21.

Lista Nr. 21 Narod. Państw. Blok pracy, mand. okręg. 1, z listy państw. nic, razem 1.

Lista Nr. 22 Blok Wyborczy Ukraińsko-Socjalistyczny Włosc. Robotn., mand. okręg. 1 z listy państw. —, razem 1.

Lista Nr. 24 Blok Katolicko-Narodowy, mand. okręg. 8, z listy państw. 1, razem 9.

Lista Nr. 25 Blok Piasta i Ch. D., mand. okręg. 5, z listy państw. 1, razem 6.

Lista Nr. 37 Śl. Blok Kat. Lud., mandatów okręg. 1, z listy państw. nic, razem 1.

Objaśnienie numeracji list.

Nr. 1 Bezp. Blok Współpracy z Rządem (B. B. W. R.); Nr. 2 P. P. S.); Nr. 3 Wyzwolenie); Nr. 7. (N. P. R. Prawica); Nr. 8 (Sel. Rob. Prawica); Nr. 10 (Stron. Chłopskie); Nr. 17 (Zjednoczenie Narodowo Żydowskie w Małopolsce); Nr. 18 (Blok Mniejszości Narodowych); Nr. 21 (Narod. Państw. Blok pracy); Nr. 22 (Blok Wyborczy Ukraińsko-Socjalistyczny Włosc. Robotn.); Nr. 24 (Blok Katolicko-Narodowy); Nr. 25 (Blok Piasta i Ch. D.); Nr. 37 (Śl. Blok Kat. Ludowy).

Zakończenie posiedzenia Rady Ligi Narod.

Genewa. (PAT.) Rada Ligi Narodów zakończyła w niedzielę wieczór 49-tę sesję, na której przewodniczył przedstawiciel Kolumbji, Urutja.

Na ostatnim posiedzeniu rozpatrywaną była sprawa zajęcia w St. Gotthard, czyli węgierskiego przemytnictwa broni. W imieniu komitetu trzech, złożonego z przedstawicieli Holandji, Chili i Finlandji, sprawozdanie przedstawił Beelaerts van Blokland. W sprawozdaniu podkreślono przede wszystkim poważne znaczenie sprawy, następnie zaś oświadczone, że konieczne jest uzyskanie dodatkowych wiadomości od rządu węgierskiego. Owe dodatkowe materiały komitet rozpatrzy na posiedzeniu, które będzie zwołane w tym celu i, o ile okaże się wskazane, wysle na miejsce rzeczoznawców, należących do Ligi Narodów. Ostateczny raport komitetu trzech złożony będzie radzie przed posiedzeniem czerwcowym.

Przedstawiciele Rumunji, Jugosławji, Czechosłowacji, jak również generał Tandzos w imieniu Węgier przyjęli powyższe sprawozdanie.

Przedstawiciel Węgier oświadczył przy tem, że władze węgierskie dopomogą rzeczoznawcom Ligi Narodów przy wypełnianiu ich zadania.

Oszustwa lekarzy i aptekarzy niemieckich.

Berlin. (Radjo.) Prokurator w Berlinie zakończył postępowanie przygotowawcze przeciwko 7 lekarzom i aptekarzom z powodu oczusw na ile sprzedazy trucizn i lekarstw bez zezwolenia policyjnego.

Sledztwo wykazało niesumienność oskarżonych a przede wszystkim głównego oskarżonego, chemika Kaasbacha, który przy pomocy współoskarżonych fabrykował różne preparaty lecznicze, a równocześnie przy ich pomocy starał się o korzystne opinie, aby móc je przedstawić w razie postępowania sądowego, oraz wykorzystać dla celów reklamy.

Rzeczoznawcy stwierdzają, że wskutek tych niesumiennych załeczeń znaczna liczba pacjentów znajduje się w szpitalach z powodu rozmiękania mózgu lub nieuleczalnych chorób serca i nerwów.

Agitacja śląskiego Landbundu.

Wrocław. (WTB.) W poniedziałek śląski Landbund odbył w Wrocławiu wiec agitacyjny, w którym wzięło udział kilka tysięcy osób z chorągwiami i napisami, domagającymi się potaniaenia kredytu i zmian w dotychczasowej polityce podatkowej. Przemawiał m. i. Freiherr von Richthofen.